

༡༡། །ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱི་དོན།

༡༡། །ཟག་བཅས་ཆོས་ལ་སྤྱིང་པོར་རྫོམ་པ་དག།

ཟག་བས་རྫོངས་པར་བྱས་པའི་སྤྱུ་མ་སྟེ། །

ཟག་མེད་བདེ་བའི་ལམ་ནི་འདི་འདྲ་ཞེས། །

ཟག་མེད་གསུང་གིས་སྟོན་ལ་གྲུས་བརྟུང་ནས། །

འདི་ག་རྟེན་འདས་དང་མ་འདས་རྣམ་གཉིས་དང་། །

ཀུན་ཉོན་རྣམ་བྱང་སྤང་སྤང་བྱང་གཅིག་ལ། །

གཉེན་པོར་གནས་དང་མི་གནས་རྣམ་གཞག་སོགས། །

ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཚུལ་དག་འདི་ན་སྟོ། །

དེའང་ 《བསྐྱེད་བཅོས་ཆེན་པོ་དབྱེ་མ་ལ་འཇུག་པ་》
 ལས། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་འདི་ཡི་སེམས་གང་འགོ་བ་
 རྣམས། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་ 《རང་འགེལ་》 ལས། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དབང་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་རྩེ་ལ་
 སོགས་པས་ཡོངས་སུ་ཟེན་བ་ཉིད་ཆར་རྣམ་པར་སྤྱེ་བ་ན་ས་
 ཞེས་བྱ་བའི་མིང་འཛོལ་སྟེ། ཡོན་ཏན་ཀྱི་ཉན་དུ་གྱུར་པའི་བྱིར་
 རོ། །ཞེས་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སའི་མཆོན་ཉིད་བཤད་
 པའི་སྐྱབས་སུ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བཤད་པ་ལས་འཛོལ་
 ཏེ། རྩེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ 《དགོངས་པ་རབ་གསལ་》 ཏུ་
 འགེལ་བཤད་མཁན་པོའི་བཞེད་པ་བཀག་ཅིང་། རྩེས་འབྲང་གི་
 ཡིག་ཆ་རྣམས་སུའང་ཟག་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མཛད་པ་
 བྱང་བ་དེ་དག་ནི་འདིར་མི་སྣོས་ལ། འོན་ཀྱང་ཟག་པ་དང་བཅས་
 མ་བཅས་གསུངས་པའི་མདོ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་སྤངས་དང་། རང་སྟེ་
 གྲུབ་མཐའ་སྤྲོ་བ་སོ་སོས་རི་ལྟར་བཞེད་ཚུལ་དང་། མཐའ་ཅུང་
 ཟད་དབྱེད་པ་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་ནས་བཤད་པར་བྱའོ། །

དང་པོ་ཟག་པ་དང་བཅས་མ་བཅས་གསུངས་པའི་མདོ་སོགས་ གྱི་ཁྲུངས།

《ཡུམ་བར་མའི་མདོ་》 ལས། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་གང་ལགས། བཅོམ་ལྡན་
འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་
ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ། སྤང་པོ་དང་། སྦྱི་མཆེད་དང་།
ཁམས་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་དང་། ཆད་མེད་པ་བཞི་དང་།
གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འབྱུག་པ་བཞི་དང་། མངོན་པར་
ཤེས་པ་ལྡན་གྱི་དེ་དག་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་ཞེས་
བྱའོ། །གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཟག་པ་མ་མཆིས་པའི་
ཆོས་གང་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་
འབྱོར་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ནི། རྩན་བ་ཉི་བར་གཞག་པ་བཞི་
དང་། ཡང་དག་པར་སྦྱོང་བ་བཞི་དང་། རྩ་འབྱུང་གི་རྒྱ་པ་བཞི་
དང་། དབང་པོ་ལྡན་དང་། སྟོབས་ལྡན་དང་། སྤང་ཆུབ་གྱི་ཡན་ལག་
བདུན་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་དང་།

འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་དང་།
 མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་པར་འབྱུག་པ་དགུ་དང་། སྟོང་
 པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་དང་། ཉིང་
 དེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་དང་། གཟུངས་ཀྱི་སྟོ་ཐམས་ཅད་དང་། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོབས་བརྒྱད་དང་། མི་འཛིགས་པ་བཞི་
 དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་དང་། བྱམས་པ་ཆེན་པོ་
 དང་། སྟིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་
 བརྒྱ་བརྒྱད་དག་སྟེ། དེ་དག་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཞེས་
 བྱའོ། །ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། དཔལ་ལྷན་ཐལ་འབྱུར་པའི་བྱང་དེས་
 འབྱེད་པའི་མདོ་ཁྲུངས་གང་ལ་གཏུགས་པ་ «འཕགས་པ་སྟོ་
 གོས་མི་བད་པའི་མདོ་» ལ་སོགས་པའི་མདོ་གཞན་གྱི་ཁྲུངས་
 དེ་ཞེག་བཅའ་མ་ཐུབ་ཀྱང་། དེ་དག་བཀའ་འབྱུར་མདོ་མང་ན་
 བཞུགས་པས་དོན་གཉིར་ཅན་དག་གིས་གཟིགས་པར་
 བྱའོ། །ལར་ནས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་མདོ་རྣམས་སུ་ཟག་པ་བད་པ་
 ཞེས་པ་དང་། ཟག་པ་བད་པའི་མདོ་ན་ཤེས་ཞེས་སོགས་ལན་
 བརྒྱ་ཕྲག་མང་པོ་གསུངས་པ་ཀུན་ཀྱང་བྱུང་ཐབས་ཐང་རང་རང་གི་

ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གསུངས་པའི་ཁྱད་ས་སྤྱི་མ་འབྲེས་པར་
འདོག་ཆོག་སྟེ།

བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། 《མཛོད་》 ལས།
ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཆོས་རྣམས། །ལམ་མ་གཏོགས་པའི་
འདུས་བྱས་རྣམས། །ཞེས་དང་། 《མངོན་པ་ཀུན་བདུས་》
ལས། རི་ལྟར་ན་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན། ཟག་པ་དང་བཅས་
པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ །ཅིའི་ཕྱིར་ཟག་པ་དང་བཅས་པར་བརྟག་ཅེ་
ན། ཟག་པ་དེའི་བདག་ཉིད་དང་། ཟག་པ་དང་འབྲེལ་བ་དང་།
ཟག་པས་བཅིངས་པ་དང་། ཟག་པའི་རྗེས་སྤྱི་མ་འབྲེལ་བ་དང་།
ཟག་པའི་རྗེས་སྤྱི་མ་འབྲེལ་བ་དང་། ཟག་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་
ཕྱིར་ཟག་པ་དང་བཅས་པར་བསྟོད། །ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་བོ་ལྟ་
རྣམས་དང་། ཁམས་བཅོ་ལྟ་དང་། སྤྱི་མ་ཆེད་བཅུ་དང་། ཁམས་
གསུམ་དང་། སྤྱི་མ་ཆེད་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོགས་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་
པ་རྣམས་སོ། །བདག་ཟག་པ་དང་བཅས་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་
སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རི་ལྟར་ན་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན། ཟག་པ་མེད་
པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ །ཅིའི་ཕྱིར་ཟག་པ་མེད་པར་བརྟག་ཅེ་ན།

ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ལས་བསྒྲིག་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པར་
 བལྟའོ། །ཉི་བར་ལེན་པ་མེད་པའི་ཕྱང་པོ་ལྷ་རྣམས་དང་། ཁམས་
 གསུམ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོགས་སོ། །བདག་ཟག་པ་
 དང་བྲལ་བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་།
 «མངོན་རྟོགས་རྒྱན་» ལས། ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་
 དང་། །ཞེས་དང་། «ཆིག་གསལ་» ལས། མ་རིག་པའི་རབ་
 རིབ་དང་བྲལ་བ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡུལ་གྱི་རང་
 བཞིན། ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་རང་སྤྱེ་བྱུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་སོ་སོས་ངི་ལྟར་བཞེད་ཚུལ།

བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པའི་ལུགས། གོང་དུ་བྱངས་པའི་མངོན་དང་། དེའི་ «
 རང་འགྲེལ་» ལས། གང་དག་ཆོས་མངོན་པ་བརྟན་པས་རབ་རྟེ་
 རྣམ་པར་དབྱེ་བར་བྱ་བའི་ཆོས་དེ་དག་གྲང་གང་ཞེ་ན། ཟག་
 བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་རྣམས། །ཞེས་བྱ་བ་སྒྲིམ་ཏེ། འདི་ནི་
 ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྐྱུས་ཏེ་བརྟན་པའོ། །དེ་ལ་

ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཚོས་རྣམས་གང་ཞེ་ན། ལམ་མ་
 གཏོགས་པ་འདུས་བྱས་རྣམས། །ཟག་བཅས་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ།
 ལམ་གྱི་བདེན་པ་མ་གཏོགས་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཚོས་གཞན་
 རྣམས་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དག་གོ། ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། གང་
 སྤྱིར་དེ་དག་ལ། །ཟག་རྣམས་ཀུན་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར། །ཞེས་བྱ་
 བ་སྟེ། འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པས་ཀྱང་
 ཟག་པ་སྦྱེ་བར་ནི་འདོད་མོད་ཀྱི། དེ་གཉིས་ལ་རྒྱས་པར་མི་
 འགྱུར་བས་དེ་གཉིས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཏུ་ཐལ་བ་མེད་
 དོ། །རི་ལྟར་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ནི་འོག་ནས་སྤྱིར་རྒྱས་
 བསྟན་པ་ཉིད་ཏུ་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དག་
 བཤད་ཟེན་ཏོ། །ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་གང་ཞེ་ན། ཟག་མེད་ལམ་
 གྱི་བདེན་པ་དང་། །འདུས་མ་བྱས་རྣམ་གསུམ་ཡང་སྟེ། །ཞེས་
 བྱ་བའོ། །རྣམ་གསུམ་གང་ཞེ་ན། རམ་མཁའ་དང་ནི་འགོག་པ་
 གཉིས། །ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། གཉིས་གང་ཞེ་ན། སོ་སོར་བརྟགས་
 པས་འགོག་པ་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པས་འགོག་པ་
 སྟེ། དེ་ལྟར་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་འདུས་མ་བྱས་རྣམ་པ་

གསུམ་པོ་དེ་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཚེས་
 རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ལ་ཟག་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་དག་གི་དོན་ནི། སྤྱིར་ཚེས་རབ་ཏུ་རྣམས་འབྱེད་གྱི་
 ཞེས་བྱ་ལ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་སུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་གཉིས་
 ནི་པན་ཚུན་སྤངས་པའི་འགལ་བ་ཡིན་པར་མཆིམས་མཛོད་དང་
 མཛོད་འབྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་
 གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་ཟག་པ་ཞེས་པ་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་
 རེས་བྲན་གྱི་མདོ་ལས། ཡོངས་སུ་དག་པ། ཡོངས་སུ་བྱང་བ།
 ཞེས་པའི་དག་རྒྱ་དང་བྱང་རྒྱ་ནི་ཟག་པའམ་ཉོན་མོངས་པ་ལ་
 བྱེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། « སྤྱ་སྦྱོར་བམ་པོ་གཉིས་པ་ » ལས། པ་རི་
 པུ་རྩ་ཞེས་བྱ་བ། སྤྱལ་བེ་ཐུ་ཁུ་བེ་ཐུ་ཏྲུ་པ་རི་པུ་རྩ་ཞེས་བྱ་སྟེ།
 འཕགས་པའི་ལམ་ཟག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་
 རྫོལ་ཏེ་གཙང་བས་ན། ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞེས་བྱ། བརྒྱབ་དྲུག་
 ཞེས་བྱ་བ། སྤྱལ་བེ་ཐུ་ཁུ་བེ་ཐུ་ཏྲུ་པ་རི་ཐུ་ཏྲུ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།

ཟག་པ་ཟད་པ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱན་ལ་འཕགས་པའི་ལམ་
འབྱུང་ཏེ། གང་ཟག་སོ་སོའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་རྣམ་པར་གྲོལ་ཞིང་
བྱང་བས་ན། ཡོངས་སུ་བྱང་བ་ཞེས་བྲ། ཞེས་དང་།

《མཆིམས་མངོན་》 ལས་ཀྱང་། འདིར་ཟག་པ་ནི་རྩ་བ་དང་། ཉེ་
བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་བཞིན་ཟག་པ་མེད་པའི་མངོན་ཤེས་དང་། ཟག་པ་མེད་
པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཟག་པ་ཟད་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་
པའི་བདེ་བ་ཞེས་བྲ་བ་སོགས་ལས་ཀྱང་འདིའི་ཟག་པ་དེ་ཉོན་
མོངས་ལ་བྱ་དགོས་པར་ཤེས་ཀྱས་ཏེ། དེ་ཙམ་ནི་གྲུབ་མཐའ་
བཞི་ཀའི་ལུགས་ལ་མཐུན་ནམ་སྟམ།

དེས་ན་ཇེ་བཙུན་གྱི་ 《མངོན་སྲིད་འོན་》 ཏུ་འདི་ལྟར།
ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་རྣམས། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཟག་པ་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་
གང་རུང་གི་སྒོ་ནས་རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བས་རབ་ཏུ་
སྤྲེ་བ། ཟག་བཅས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལྟར་མི་འགྱུར་བས་རབ་ཏུ་
སྤྲེ་བ། ཟག་མེད་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གང་ཕྱིར་དེ་དག་ལ།

ཟག་ནམས་ཀྱང་ཏུ་རྒྱས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། ཞེས་
ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་མཆོད་ཉིད་བཞག་གོ།

ཆོས་རབ་ཏུ་ནམ་འབྱེད་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་
ཐམས་ཅད་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་སུ་བསྐྱས་པ་ཡིན་ཏེ།
《མངོད་》 ལས། ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་ནམས། །ཞེས་
དང་། དེའི་ 《རང་འགྲེལ་》 ལས། འདི་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
འདིར་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་
ནའང་། གཞི་གྲུབ་ན་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གང་རུང་ཡིན་པས་མ་
ཁྲུབ་པ་ནི། རྗེ་བཙུན་གྱིས་ 《མངོད་སྤྱི་དོན་》 ཏུ་འདི་ལྟར།
དངོས་པོ་དེ་ཡང་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན། ལྷག་མེད་སྤང་
འདས་ཀྱི་ཐོབ་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐོབ་པ། འཕགས་པའི་རིགས་
བཞི། སོ་སྤྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
རབ་ནམས་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས་སོ། །

དེའང་ཆོས་མངོན་པ་མངོད་ཀྱི་བཟོད་བྱ་ཐམས་ཅད་
ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་སུ་བསྐྱས་ཚུལ་མཆིམས་མངོད་

ལས་གསུངས་པ་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བར་མཐོང་ནས་འདིར་འགོད་
 བ། དེ་ཉིད་ལས། སྟོབ་དཔོན་གང་སྟེལ་ནི། ཟག་བཅས་ཟག་པ་
 མེད་ཚོས་རྣམས། །ཞེས་མདོར་བསྟན་པའི་དོན་རྒྱས་པར་འཆད་
 པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གནས་བརྒྱད་དུ་མཛད་དོ། །དེ་ལ་ཟག་
 བཅས་ཟག་མེད་སྦྱིར་བསྟན་པའི་སྦྱིར་གནས་དང་པོ་གཉིས་
 སོ། །ཟག་བཅས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་
 གནས་གསུམ་སྟེ། གང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་སེམས་ཅན་གྱི་
 འདིག་རྟེན་ཁམས་གསུམ་དང་། འགོ་བ་ལྔ་དང་། གང་དུ་ཀུན་
 ནས་ཉོན་མོངས་པ་སྟོད་གྱི་འདིག་རྟེན་དང་། རི་ལྟར་ཀུན་ནས་
 ཉོན་མོངས་པ་སྦྱེ་གནས་བཞི་དང་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་
 གཉིས་སྟོན་པ་འདིག་རྟེན་བསྟན་པའི་མཛོད་དང་། གང་གིས་
 ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ལས་
 བསྟན་པ་དང་། བླ་རྒྱས་བསྟན་པའི་མཛོད་བསྟན་ཏོ། །ཟག་མེད་
 བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གནས་སྦྱི་མ་གསུམ་སྟེ།
 གང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་གང་ཟག་དང་། གང་དུ་རྣམ་པར་བྱང་
 བའི་ཁམས་གསུམ་དང་། རི་ལྟར་རྣམ་པར་བྱང་བའི་མདོན་པར་

རྟོགས་པའི་རིམ་པ་སྟོན་པ་ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པའི་མཛོད་
 དང་། གང་གིས་རྣམ་པར་བྱང་བར་བྱེད་པ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་
 མཛོད་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྟོན་བསྟན་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་
 སྟོམས་འབྲུག་བསྟན་པའི་མཛོད་བསྟན་ཏོ་ཞེས་འཆད་དེ། དེ་
 ཉིད་ནི་འབྲེལ་རྣམ་པར་བཞག་པའང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་
 གསུངས་སོ། །

མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས། ལུགས་འདིའི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་དོན་
 བསྟན་པའི་སྐོར་གསལ་བར་མ་མཛལ་ཡང་། བལ་ཆེར་བྱེ་བྲག་
 སྤྲ་བ་དང་མཚུངས་སམ་སྟུམ་སྟེ། 《མཛོད་རང་འབྲེལ་》 ལས།
 འདི་ལ་མདོ་སྡེ་པ་ན་རེ། འདི་ནི་མང་པོ་ཡང་ཡིན་ལ། འདི་ནི་སྤྲ་
 ཚོགས་པ་ཡང་ཡིན་མོད་ཀྱི། འདི་ནི་དེ་ལྟ་ཡང་མིན་ནོ། །ཞེས་
 ཟེར་རོ། །ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་
 གིས་དབྱ་བཅོམ་པ་དང་། སྤྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ལ་ཟག་མེད་དུ་
 བཤད་དེ། དེའི་རྟོན་མིན་པས་སོ་ཟེར། ཞེས་ 《གྲུབ་མཐའ་ཆེན་
 མོར་》 གསུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་། 《རང་འགྲེལ་》ལས། གཞན་དག་ན་རེ་
 དག་བཅོམ་པའི་གཟུགས་དང་། ཕྱི་རོལ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཟག་པ་
 རྣམས་ཀྱི་རྟེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་པ་ལ་ 《
 མཆིམས་མངོན་》 ཏུ། དཔེས་སྟོན་པ་རྣམས་ནི་དག་བཅོམ་པའི་
 གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དང་། སྟོན་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ནི་ཟག་པའི་གཉེན་
 པོ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཟག་པའི་རྟེན་མ་ཡིན་པས་ཟག་བཅས་ཟག་
 མེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདོད་པ་ནི། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་
 རྣམ་པར་གཅོད་པའི་འགལ་བ་ཡིན་པས། ཕྱང་པོ་གསུམ་པ་མི་
 སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གནས་བརྒྱད་པའི་བསམ་གཏན་ཀྱི་ཡན་
 ལག་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ནི། དཔེས་སྟོན་པས་ལུས་ཤིན་ཏུ་
 སྦྱངས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་གིས་བསྐྱུས་པའི་རེག་བྱ་དང་།
 ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་ཟག་མེད་དུ་འདོད་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་
 མདོ་སྟེ། བས་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་མི་འགལ་བར་འདོད་
 པའི་ཚུལ་ཞིག་གསུངས་ལ། དེའི་རྒྱ་མཆན་དུ་བཀོད་པའི་ཚུལ་
 གཉིས་ཀྱི་བྱགས་ལས་ཟག་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ན་ཟག་མེད་ཡིན་
 པས་བྲལ་བ་དང་། ཟག་པའི་རྟེན་ཡིན་ན་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་

བྱམ་ཅིང་། དེ་གཉིས་ལས་ལྷོག་པའི་འདུས་བྱས་ལ་རིམ་བཞིན་
 ཟག་བཅས་དང་། ཟག་མེད་ཡིན་པས་བྱམ་པ་རྣམས་བསྟན་སྟམ།
 དེ་ལྟར་ན། མདོ་སྤེལ་ས་ཀྱང་། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱི་
 རོན་ནི། མདོ་དུ་ལས། ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་
 རྣམས། །ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས། །ཟག་བཅས་
 གང་སྤྱིར་དེ་དག་ལ། །ཟག་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་རྒྱས་པར་
 འགྱུར། །ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། །འདུས་མ་བྱས་རྣམ་
 གསུམ་ཡང་སྟེ། །ནམ་མཁའ་དང་ནི་འགོག་པ་གཉིས། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར། ཟག་པ་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གང་
 རུང་གི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཆོས་དེ་ཟག་བཅས་དང་།
 དེ་ལས་ལྷོག་པ་ནི་ཟག་མེད་གྱི་རོན་དུ་བཞེད་པར་འདུག་མོད།
 ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་ལ་ཟག་བཅས་ཁོ་ནས་མ་བྱམ་
 པར། དག་བཅོམ་པའི་གཟུགས་ཕྱང་སོགས་ནི་ཟག་བཅས་དང་།
 ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་སྟེ། ཟག་པའི་རྟེན་མ་ཡིན་པའི་ཆ་
 རྣམས་ཟག་མེད་དང་། ཟག་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཆ་རྣམས་ཟག་
 བཅས་སུ་བཞེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །

སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས། 《མངོན་པ་ཀུན་བརྟུས་》 ལས། ཇི་
 ལྟར་ན་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན། ཞེས་སོགས་གོང་དུ་བྲངས་
 པའི་དོན་འཆད་པ་ན། 《མཆིམས་མངོད་》 ལས། ཀུན་ལས་
 བརྟུས་ལས། ཟག་པའི་སྒོ་དྲུག་དང་འབྲེལ་བས་ཟག་བཅས་སུ་
 གསུངས་པའི་ཟག་པ་དེའི་བདག་ཉིད་ནི་ཅ་ཉོན་དང་ཉེ་ཉོན་
 རྣམས་ཟག་པའི་ངོ་མོ་དང་། ཟག་པ་དང་འབྲེལ་བ་ནི་ཟག་པ་དང་
 ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་བདག་སྐྱེན་མིག་
 ལ་སོགས་པ་རྣམས་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཉེན་ཡིན་པ་
 དང་། ཟག་པས་བཅིངས་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་དགེ་བ་ཟག་
 བཅས་རྣམས་དེས་སྲིད་པའི་རྒྱུར་ཀུན་ནས་བཅིངས་པ་དང་།
 ཟག་པའི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ནི་ཟག་པའི་གནས་ངན་ལེན་དང་ལྡན་
 པ་དང་། ཟག་པའི་རྗེས་སུ་མ་སྐྱེན་པ་ནི་དེའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་
 པར་དེ་ལ་འཕྲོད་པའམ། ཡང་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཟག་
 པ་ཅ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པས་དེ་དག་ལ་
 དམིགས་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བས་ཟག་པའི་དམིགས་

བ་ཡིན་པ་དང་། ཟག་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ནི་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་
 པས་ཟག་བཅས་སུ་བཞད་པ་ན་དེ་དག་ཚོགས་པ་ཡིན་ན་ཟག་
 བཅས་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་གཅིག་ལ་འདུས་པ་མི་
 སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རེ་རེས་ཡིན་ན་རྣམ་པ་རྒྱག་ཏུ་བརྗོད་པ་དོན་
 མེད་པར་འགྱུར་བས་ན་རྒྱག་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་དང་ཅི་རིགས་
 པར་འབྲེལ་བས་ཟག་བཅས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཟག་པའི་
 གློ་རྒྱག་གི་དོན། དོགས་གཙོད་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་
 གསུངས་སོ། །

རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་པའི་ « ལེགས་བཞད་ལོར་བུའི་
 བྲང་བ་ » ལས། ཟག་བཅས་སོགས་བཙུག་ཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ལ།
 ཟག་བཅས་ནི། ཟག་པ་དང་གློ་རྒྱག་གང་རུང་གིས་འབྲེལ་བ། གློ་
 རྒྱག་ནི། ཟག་པའི་བདག་ཉིད། དེ་དང་འབྲེལ་བ། དེས་བཅིངས་
 བ། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ། དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་བ། དེའི་རྒྱ་
 ལས་བྱུང་བ་སྟེ། གོ་རིམ་བཞིན་དུ། ཟག་པ་དང་རོ་བོར་འབྲེལ་བ་
 དང་། དེ་དང་གློགས་སུ་འབྲེལ་བ། དེས་བདག་གིར་བྱས་བ།

དེས་བཞག་པའི་རྒྱས་པ། དེ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ། དེས་བསྐྱེད་
པའོ། །ཟག་མེད་ནི། དེ་ལས་བསྐྱོག་པའོ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་དག་གི་དོན་ཐལ་ངག་ཏུ་སྒྲིལ་ན་གོ་སྒྲ་བས་འདི་ལྟར།
ཟག་པའི་སྒོ་བྱུག་ཅི་རིགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་དེ་ཟག་བཅས་
ཀྱི་མཆན་ཉིད། སྒོ་བྱུག་ལས་དང་པོ་ནི། ཅ་ཉོན་ཉེ་ཉོན་རྣམས་
ཆོས་ཅན། ཟག་བཅས་ཡིན་ཏེ། ཟག་པའི་བདག་ཉིད་དམ་ཟག་
པའི་ངོ་བོར་འབྲེལ་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རང་གི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་ཅ་ཉོན་ཉེ་ཉོན་
རྣམས་གང་རུང་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་དང་།
བདག་རྒྱུན་མིག་དབང་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། ཟག་བཅས་
ཡིན་ཏེ། ཟག་པ་དང་གྲོགས་སུ་འབྲེལ་བ་སྟེ། རང་གི་གྲོགས་སུ་
གྱུར་པའི་ཟག་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་ལྟ་མཚུངས་སམ་བདག་
རྒྱུན་བྱེད་ཅིང་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་མཚུངས་ལྡན་གང་རུང་
ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ལྟ་དང་མིའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ཉིར་
བསྐྱོགས་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་གསུམ་གྱི་

དག་པ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཚོས་ཅན། ཟག་བཅས་ཡིན་ཏེ། ཟག་
པས་བཅེངས་པའམ་ཟག་པས་བདག་གིར་བྱས་པ་སྟེ་སྟོན་པའི་
རྒྱུར་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་དང་ལུས་ངག་གི་
གནས་ངན་ལེན་རྣམས་ཚོས་ཅན། ཟག་བཅས་ཡིན་ཏེ། ཟག་
པའི་རྗེས་སྤྱོད་ལ་བའམ་ཟག་པ་དེས་བཞག་པའི་རྒྱས་པ་དང་
རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལྔ་པ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཚོས་ཅན། ཟག་
བཅས་ཡིན་ཏེ། ཟག་པ་དེ་དང་རྗེས་སྤྱོད་མཐུན་པ་སྟེ་དེ་དང་པན་
ཚུན་འཕྲོད་པའམ་དམིགས་པའི་སྟོན་ས་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་གང་
རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དྲུག་པ་ནི། སྤྱུག་བདེན་ཚོས་ཅན། ཟག་བཅས་ཡིན་ཏེ།
ཟག་པ་དེའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་དེའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

ཟག་པ་དང་འབྲེལ་བའི་སྟོན་དྲུག་པོ་གང་ཡང་མིན་པའི་
ཚོས་དེ་ཟག་མེད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། 《ཀུན་བརྟུས་》 ལས།

ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ལས་བརྒྱུག་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པར་
བལྟའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

མདོར་ན། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་
ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་ལ་
སོགས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་དང་། འཛམ་
བྱ་གླིང་ལ་སོགས་པ་ཕྱི་ཉི་ལྔ་ག་བདེན་ཐམས་ཅད་ནི་ཟག་བཅས་
ཡིན་ལ། འགོག་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་
བདེན་པ་དང་། རིགས་ངེས་ཆོགས་སྦྱོར་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་
བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཟག་མེད་ཡིན་ནོ། །

རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས། གོང་དུ་བྲངས་པའི་ «མདོན་རྟོགས་རྒྱན་
» ཀྱི། ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་དང་། །གང་དག་འདུས་
བྱས་འདུས་མ་བྱས། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་ «འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་
» ལས། བདག་རྩ་ལྟ་བུའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཉེ་བར་ལེན་
པའི་ཕྱང་པོ་ལྟ་དང་། དེར་ལྟ་བུའི་གཉེན་པོ་བྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་
པ་བཞི་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། «རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱན་»

ལས། དེ་ནས་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྤྱང་པའི་ཆེད་དུ་སྤང་བྱ་ཟག་
 བཅས་ནི་གང་། གཉེན་པོ་ཟག་མེད་ནི་གང་ཞེས་རྟོག་ལ།
 བརྟགས་པ་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྔ་ཆོས་ཅན། ཟག་བཅས་
 ཡིན་ཏེ། འཇིག་ལྟའི་རྩ་བ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་། བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་
 གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །བདག་དེར་ལྟ་བའི་
 གཉེན་པོ་ཟག་པ་མེད་པ་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞི་ཆོས་ཅན།
 ཟག་མེད་ཡིན་ཏེ། སྤང་བའི་ས་བོན་གྱི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར་སྐྱེས་དུ་སེམས་པར་བྱེད་ཅིང་། ཟག་མེད་དེ་ཉིད་ལ་རྒྱ་དང་
 འབྲས་བུའི་ཆ་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་དཔྱེད་ལ། དེ་ལྟར་དཔྱད་པ་ན་
 རྒྱ་དང་རྒྱེན་ལ་རག་ལས་པ་འདོད་པའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ལ་
 བརྟེན་པའི་ལམ་བདེན་ཆོས་ཅན། རྒྱའི་ཆ་ཡིན་ཏེ། འགོག་
 བདེན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྒྱ་ལ་མི་ལྟོས་དེ་
 བཞིན་ཉིད་སྤང་བའི་ས་བོན་དང་བྲལ་བ་ཆོས་ཅན། འབྲས་བུའི་
 ཆ་ཡིན་ཏེ། ལམ་བདེན་གྱི་བྲལ་འབྲས་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སྐྱེས་དུ་
 སེམས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱི་དོན་དུ་མཆོན་
 ཉིད་འདི་ལྟར། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་ཞིང་བདག་ལྟའི་

གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ། ཟག་
བཅས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལྟ་བུ། ལས་ཉོན་
ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་བདག་ལྟའི་གཉེན་པོ་བྱེད་
པའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ། ཟག་མེད་ཀྱི་མཆན་
ཉིད། ལམ་བདེན་ལྟ་བུ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེའང་རྣམ་བཤད་དུ། གང་དག་འདུས་བྱས་འདུས་མ་
བྱས། །ཞེས་པའི་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་ནི་སྤྱིར་འདུས་བྱས་མ་
བྱས་ཅམ་ལ་མི་བྱེད་པར། གཙོ་བོར་དབྱེ་གཞི་ཟག་མེད་ལ་སྤྱེ་
བའི་འདུས་བྱས་ལམ་བདེན་དང་། འདུས་མ་བྱས་འགོག་བདེན་
ལ་མཛད་དོ། །

དེ་བཞིན་རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེས་ «པར་སྤྱན་ལམ་སྤྱིག་
ཐེག་མཆོག་སློང་འབྱེད་» ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་དོན་ཡང་ཐེག་
པ་ཆེན་པོའི་སྤྱིར་ལམ་ལ་ཡང་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པས་
མ་བསྐྱད་ཅིང་། འདྲིན་སྤངས་ལ་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མ་འདྲེས་
པའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་མེད་ཡིན་གྱི། དག་པ་སའི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་
ན་ལ་སྤྱིར་བར་བྱ་བ་མིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་

ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ཀྱང་། ལས་དང་སོ་པས་དེ་སྐྱེ་བ་
 དང་རྗེས་སུ་མ་སྐྱེན་པའི་བདག་མེད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏྲོགས་པའི་
 ཤེས་རབ་བཙུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སྒྲོར་ལམ་དུ་འང་ཟག་མེད་གྱི་
 གྲོ་ཡོད་པར་གསལ་བར་གསུངས་པས་གོང་གི་དེ་དག་དང་
 མ་སྐྱེན་ནོ། །

ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས། ཅེ་ཤེ་ལས། གང་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
 པར་འབྱུང་། །འགག་པ་མེད་པ་སྐྱེ་མེད་པ། །ཞེས་སོགས་གྱི་
 གླུ་བས་སུ་སྐྱེ་འགག་སོགས་མེད་པའི་དོན་ཐ་སྙད་དུ་སྐྱེ་འགག་
 སོགས་མེད་པ་མ་ཡིན་པར། མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་གྱི་དོར་སྐྱེ་
 འགག་སོགས་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པར་གསུངས་པ་ལས་ཟག་
 མེད་གྱི་སྒྲོར་དེ་འཕྲོས་ཤིང་། དེའང་ཟག་མེད་གྱི་དོན་ནི་མ་རིག་
 པ་དང་དེའི་བག་ཆགས་གང་རུང་གིས་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་བྱ་དགོས་
 པར་དཔལ་ལྡན་ཆེ་བའི་ཞབས་གྱིས་གསུངས་ཏེ། «ཆིག་
 གསལ་» ལས། མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བ་དག་གི་ཡེ་
 ཤེས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་མ་

ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། «དགོངས་པ་རབ་གསལ་» ལས་ཀྱང་།
 རང་གི་ལུགས་ནི་བདེན་འདྲིན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། དེའི་བག་
 ཆགས་གང་རུང་གིས་བསྐྱད་པ་ནི་ཟག་བཅས་དང་། བསྐྱད་པ་
 དེ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚིག་གསལ་
 ལས། མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་
 མེད་པའི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་སྟོས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་མ་ཐོབ་ཚུན་
 ཆད་དུ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་མ་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ནི།
 འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མིན་པ་
 མེད་ལ། དེ་ཡང་རེས་འཛོག་པ་སྟེ་མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་པ་
 ན་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པ་ཅན་དུ་སྐྱེའོ། །ས་བདུན་པའི་བར་
 དུ་ནི་མ་རིག་པས་སྒྲོད་པ་ཡོད་ལ། ས་བརྒྱད་པ་ནས་དང་དག་
 བཅོམ་པ་གཉིས་ལ་ནི། སྒྲོད་བྱེད་ཀྱི་མ་རིག་པ་བྱད་པས། དེས་
 བསྐྱད་པ་མེད་ཀྱི་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པ་ནི་
 ཡོད་དོ། །

ལྷུང་དེའི་དོན་ནི། བདེན་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། དེའི་
བག་ཆགས་གང་རུང་གིས་བསྐྱད་པ་དེ། ཟག་བཅས་གྱི་མཆན་
ཉིད། བདེན་འཛིན་དང་། དེའི་བག་ཆགས་གང་རུང་གིས་མ་
བསྐྱད་པའི་ཆོས་དེ། ཟག་མེད་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་འདྲའི་ཡེ་ཤེས་
དེ། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་གྱི་མཆན་ཉིད།

དེའང་བདེན་འཛིན་གྱིས་བསྐྱད་ཚུལ་ནི་རང་རྒྱ་བདེན་
འཛིན་གྱི་དབང་གིས་བྱང་བའམ། བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་
ཅན་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་བྱ་ཞིང་། དེའི་བག་ཆགས་གྱིས་བསྐྱད་ཚུལ་
ནི། བདེན་སྣང་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་། བག་ཆགས་དེའི་དབང་
གིས་བྱང་བ་གང་རུང་ལ་བྱ་སྟེ། འཛིན་པ་དང་སྣང་བ་སྐྱེད་ཚུལ་
སོ་སོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གོང་དུ་བྲངས་པའི་རྒྱུ་ཆེན་ལས།
ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པ་ཡོད་ལ། དེ་ཡན་
ཆད་དང་དབྱ་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་དེའི་བག་ཆགས་ཅན་གྱིས་
བསྐྱད་པ་ཡོད་ཚུལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟག་བཅས་ཐམས་
ཅད་སྤྱད་བསྐྱེད་པ་ཞེས་སོགས་ལྟ་བུ་བཀར་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་
རྒྱ་བཞི་ནི་རང་སྟེ་ཀུན་གྱིས་ཐུན་མོང་དུ་འདོད་ཅིང་། སངས་

ཀྱིས་ཀྱིས་གསུངས་པས་ན། ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་
བ་ལའང་ཟག་བཅས་སུ་གཞག་དགོས་པར་བྱུང་བའི་སྤྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་མཐའ་ཅུང་ཟད་དབྱེད་པ།

བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པའི་ལུགས་ལ། ཁ་ཅིག་། གཞི་བྱུང་ན་ཟག་བཅས་
ཟག་མེད་གང་རུང་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་
གསུམ་ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད། །གང་དག་ལས་གྱི་བདེན་པ་
དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དེ་དག་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་
ཡིན་ནོ། །གཞན་དག་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །སྟག་མ་
ནམས་ནི་ཟག་བཅས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་བེད། འོན་
ཀྱང་རང་ལུགས་ནི་རྗེ་བཙུན་པས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཆོས་ཅན། ནམ་མཁའ་ལ་
སོགས་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདུས་མ་བྱས་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། བདེན་པ་བཞི་པོ་སོ་སོའི་བདག་མེད་པ་ནི་
སོ་སོའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས། བདེན་བཞི་ལས་ལོགས་སུ་དེ་
བཞིན་ཉིད་བེད་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། མཆིམས་

མཛོད་ལས། གཤམ་ཉེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་འདུས་མ་བྱས་མ་ཡིན་
 བཤ། ཅིའི་སྤྱིར་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བཛོད་ཅེ་ན། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་
 བདག་མེད་པ་ལ་འདོད་ན། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ནི་སྡེ་པ་དག་
 གིས་མི་འདོད་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ནི་བདེན་བཞིའི་མི་
 རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ལ་འདོད་པས་ན། འགོག་
 བདེན་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ནི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་
 ཡིན་ལ། བདེན་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་
 བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་འདུས་མ་
 བྱས་ལོགས་པ་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

འོ་ན་ལམ་བདེན་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་ལམ་བདེན་གྱི་
 བདག་ཉིད་ཡིན་པས། ལམ་བདེན་དང་འདུས་བྱས་ཡིན་ནམ་ཞེ་
 བ། འདུས་བྱས་ཡིན་ཡང་། ལམ་བདེན་མིན་ཞེས་ཟེར་དགོས་
 སམ། གཞན་དུ་ན་དཀའ་བའི་གནས་ཏེ། འདི་ནི་གྲུབ་མཐའི་སྐྱོན་
 ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། རྣམ་དགྱེད་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་དབྱེད་པར་
 འཆལ་ལོ། །

མདོ་སྡེ་བའི་ལུགས་ལ། འདུས་མ་བྱས་ལ་ནམ་མཁའ་དང་
 འགོག་པ་གཉིས་ཏེ་གསུམ་དུ་གངས་མ་ངེས་བར། མང་དུ་
 བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། 《རྣམ་འགྲེལ་》 ལས། དེ་ཡིས་རི་ལྷར་ཀུན་
 བཏགས་པ། དེ་ནི་དམ་པའི་དོན་དུ་འདོད། །གསལ་བ་རྣམས་ནི་
 རེས་མི་འགྲོ། །ཞེས་དང་། དེ་ཆེ་སྒོ་ཡི་དོར་བྱས་ནས། །ཞེས་
 སོགས་དང་། སྐྱ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བདར་བཏགས་སྟོན། །ཞེས་
 སོགས་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་རྣམ་གཞག་དང་། །ཞེས་
 སོགས་ཀྱིས་རིམ་བཞིན་སྤྱི་གསལ་རྩལ་སྤྱོད་མ་གྲུབ་པ་དང་།
 གཞི་མཐུན་སྒོ་བཏགས་ཚུལ་དང་། བད་ཡུལ་རང་མཆན་མིན་
 བར་ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་ཚུལ་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཅིག་དང་ཐ་
 དད་དང་། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་
 རྣམས་དོན་དམ་པ་སྟེ་རང་མཆན་རྟོགས་ཆེད་དུ་བྱས་པ་སོགས་
 གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྷར་ཡང་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་གྲུབ་མཐའ་
 ཆེན་མོར་ཞིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

འདི་དག་ནི་ཁུངས་ཅམ་སྒོས་པ་སྟེ། བསྐྱས་བྲམ་ཁག་ཏུ་
 འདུས་མ་བྱས་ལ་སྤྱི་བྱེ་བྲག །གཅིག་ཐ་དད། མཆན་མཆོན།

རྟག་པ་དང་མ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་འདུས་མ་བྱས་
གསུམ་པོ་ལས་གཞན་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བ་ན་བ་བྱང་བྱང་དང་། མོ་
ལ་འཇགས་འཇགས་སུ་ཡོད་པ་ལྟར་རོ། །

སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ལ། ཁ་ཅིག ། སྤང་པོ་ལྔ་ཚོས་ཅན།
ཟག་བཅས་ཡིན་པར་ཐལ། ཟག་པའི་རྒྱ་ལས་བྱང་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་ལས། ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྔ་རྣམས་
དང་། ཞེས་མཆན་གཞི་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཉེར་
ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ལྔ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་། སྤང་པོ་ལྔ་ལ་ཟག་བཅས་
ཡིན་མིན་གྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པས། རྒྱེ་མཆེད་བཙུ་གཉིས་
སོགས་ལའང་ཆ་བྱེ་ནས་མཆན་གཞི་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། «
ཀུན་བརྟུས་» ལས། ཁམས་བཅོ་ལྔ་དང་། རྒྱེ་མཆེད་བཙུ་དང་།
ཁམས་གསུམ་དང་། རྒྱེ་མཆེད་གཉིས་ཀྱི་ཕྱོགས་ནི། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་སྤང་པོ་ལྔ་ཚོས་ཅན། ཟག་བཅས་ཡིན་པར་
ཐལ། སོ་རྒྱེ་ཐ་མལ་པའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་

སྟེ། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་སོ་སྐྱའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། སྤྱིར་ལ་
པའི་རྒྱད་ལ་འདྲ་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

གཞན་ཡང་། ཉོན་མོངས་ཀྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ལམ་
བདེན་ཆོས་ཅན། ཟག་བཅས་སུ་ཐལ། ཟག་པའི་སྒོ་དྲུག་གི་ཐ་མ་
དེའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་
སྤྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ནི་རང་རྒྱ་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་
བྱུང་བ་ལ་བྱེད་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་རང་རྒྱ་ཉོན་མོངས་ལས་བྱུང་
བ་ཅམ་དང་། རང་རྒྱ་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་གཉིས་
ལ་ཁྲད་ཆེ་སྟེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ལྟ་བུ་རང་
རྒྱ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དབང་གིས་མ་བྱུང་བའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་སྟུག་
བདེན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

རང་རྒྱད་པའི་ལྷགས་ལ།

1. སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དབྱེད་མྱང་འདས་སྐབས་སུ།
གལ་ཏེ་མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། ཟག་པའི་སྒོ་དྲུག་པོ་གང་

རུང་དང་འབྲེལ་བར་ཐལ། ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་ཅ་
བར་མ་བྲབ། ཅེས་སྒྲོམ་ལམ་ཟག་བཅས་ལ་ཟག་བཅས་གྱིས་
བྱས་པར་གསུངས་པ་དང་གཅིག །

2. སྐབས་དང་པོའི་མཐའ་དཔྱོད་བདེན་བཞིའི་སྐབས་སུ།
ཁ་ཅིག །ཟག་བཅས་གྱི་ཕྱང་པོ་ཡིན་ན། སྤྱག་བསྐལ་བདེན་པ་
ཡིན་པས་བྱས་ཟེར་ན། ཆེས་མི་འཐད་དེ། བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཉོན་
ཅན་གྱི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་
བྱབ་སྟེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་མི་རུས་ཏེ།
བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཉོན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ།
ཀུན་བརྟུས་ལས། ཞེས་སོགས་གྱིས་སོ་སྐྱེ་ལ་ཟག་བཅས་གྱིས་
བྱས་པར་གསུངས་པ་དང་གཉིས།

3. ཡང་བདེན་བཞིའི་སྐབས་སུ། ཡང་ཁ་ཅིག །ལས་དང་
ཉོན་མོངས་པ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཟག་བཅས་གྱི་ཕྱང་པོར་
དམིགས་པ། སྤྱག་བསྐལ་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད། ...ཟེར་ན།
དམན་ལམ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་

གྱི་ཉོན་མོངས་ཆོས་ཅན། སྤྱག་བསྐྱེལ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
 མཆེན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཉོན་མོངས་གང་
 ཞིག ། ཟག་བཅས་གྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྤྲ། གཉིས་
 བ་དེར་ཐལ། དེ་ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་མོངས་པའི་
 ཟག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 བས་ཉོན་མོངས་ལ་ཟག་བཅས་གྱིས་བྱུང་བར་གསུངས་པ་དང་
 གསུམ།

4. ཡང་བདེན་བཞིའི་སྐབས་སུ། ཁ་ཅིག ། སྤྱག་བསྐྱེལ་
 བདེན་པ་ཡིན་ན། ཟག་བཅས་ཡིན་པས་མ་བྱུང་བེད་ན། མི་
 འཐད་དེ། ཟག་བཅས་ཡིན་ན་སྤང་བྱ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
 སྤྱག་བསྐྱེལ་བདེན་པ་ཡིན་ན་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པའི་
 ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་སྤྱག་བདེན་ལ་ཟག་བཅས་གྱིས་
 བྱུང་བར་གསུངས་པ་དང་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས། དེར་གི་སྒོ་
 གསལ་བ་མང་པོས། ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་བཅས་སམ་རྟོག་པའི་
 ཟག་བཅས་གང་རུང་དེ་ཟག་བཅས་གྱི་དོན་དུ་འདོད་ཅིང་།

དེའང་ཉོན་མོངས་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་དང་།
 ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱང་བའི་སྤྲུག་བདེན་ཐམས་ཅད་
 དང་པོ་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་བཅས་དང་། སྤྲ་དོན་འབྲེས་བྱང་དུ་
 འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་དང་། དུལ་ལ་རྟོག་པ་དང་འཇུག་
 ཚུལ་མཚུངས་པའི་སོ་སྐྱེ་ཐམས་ཅད་གཉིས་པ་རྟོག་པའི་ཟག་
 བཅས་སུ་བསྐྱས་ནས་འཛོག་གོ།

དེ་ལྟར་ན་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་མི་འགལ་བར་
 འདོད་དགོས་ཏེ། འདི་ལྟར། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་
 ཟག་བཅས་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པའི་
 ཟག་བཅས་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཟག་མེད་ཀྱང་ཡིན་པའི་སྤྱིར། སྤྱི་
 མ་དེར་ཐལ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་མ་བྱང་ཞིང་། བདག་ལྟའི་
 གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།

འོན་ཀྱང་ཁོ་པོའི་སྤངས་འཆར་གྱི་དོགས་པ་འདི་ལྟར།
 བྱེ་མདོ་སེམས་ཅམ་བཅས་བྱུབ་མཐའ་འོག་མ་རྣམས་ཀྱི་འཇུགས་
 ལའང་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་འགལ་བར་འདོད་དགོས་ན།
 རང་རྒྱུད་པའི་འཇུགས་ལ་མི་འགལ་བའི་དམིགས་བསལ་ཡོད་

དགོས་དོན་ཅི་ཡོད་སྟུང་པས། ཉོག་པར་གྱུར་པའི་སྟོམ་ལམ་
 ཚོས་ཅན། ཟག་བཅས་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོམ་ལམ་ཟག་བཅས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་སྟོམ་ལམ་པའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་བདག་མེད་ཉོག་པ་པའི་ཉོག་པ་དབྱེད་ཤེས་ཚོས་ཅན།
 དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ཅུས་ཏེ། ཟག་མེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་མ་བྱུང་ཞིང་། བདག་ལྟའི་
 གཉེན་པོའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་ཟེར་དགོས་སམ་སྟུང་སྟེ། གཞན་དུ་ན། དེ་འབྲའི་སྟོམ་ལམ་
 ཟག་བཅས་དེ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀར་ཐལ་པའི་སྟོན་
 དུ་འགྱུར་རོ། །

དེས་ན་ཟག་བཅས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི། ཟག་བཅས་ཟག་
 པ་མེད་ཚོས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཐེག་ཆེན་སྦྱབ་པའི་དམིགས་
 པ་བཤད་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་གོང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར་བྱ་དགོས་
 སམ་སྟུང་ཡང་ནམ་དུའོད་ཅན་ནམས་ཀྱིས་བརྟག་པར་བྱའོ། །

སྤྱིར་རང་རེའི་མཁས་དབང་དག་གིས་སེ་ར་བྲེས་པའི་
 བྲེ་གཤོང་ཆེན་མོའི་འཛིན་མཚམས་འདི་ལྟར་མཛད་དེ། གོང་དུ་

བཤད་པའི་ཟག་བཅས་བཞི་པོ་གང་རུང་ལ་ཟག་བཅས་གིས་
 བྱུང་ཅིང་། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྟོག་པ་དབྱུང་ཤེས་ལྟ་བུ་ཟག་
 མེད་མིན་ཏེ། དེ་བདག་ལྟའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཡང་། བདག་ལྟའི་
 གཉེན་པོའི་རིགས་སུ་གནས་པས་རབ་རྟུ་བྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 མཆོན་ཉིད་ཟུར་གྱི་རབ་བྱེས་བཅད་པའི་བྱུར་ཞེས་གསུང་སྟོལ་
 ཡང་འདུག་པས། རང་གང་བདེར་བྱ་སྟེ། ཆོག་གི་གནད་ཅམ་མ་
 གཏོགས་དོན་ལ་ནི། དགོངས་པ་ཤིན་ཏུ་འགལ་བ་ཅིའང་མེད་
 པའི་བྱུར་རོ། །

གཞན་ཡང་། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གི་མིང་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་
 འགའ་རེ་ཡོད་པ་གཤམ་གསལ་ལྟར་ཏེ། དཔེར་ན།

• ཟག་བཅས་གི་ལས་དང་། ཟག་མེད་གི་ལས་ཞེས་པ་ནི་
 རྒྱུའི་སྒོ་ནས་བཏགས་པའི་མིང་སྟེ། དང་པོ་ནི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་
 ཅམ་ལས་བྱུང་བའི་ལས་དང་། གཉིས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་ཅམ་
 མིན་པར་ཤེས་སྒྲིབ་གི་ཚེལ་བ་བྲ་མོས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་པའི་
 ལས་ལ་བྱ་སྟེ། ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་གིས་མཛད་པའི་ 《

རྒྱུད་ལྔ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྤྱིང་པོའི་དོན་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྲང་བ་
 》 ལས། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་
 མཚན་མར་འཛིན་པ་སྤྲོའོས་ཀྱི་ནས་བསྤངས་ཏེ་ཟག་མེད་ཀྱི་
 ལས་བསགས་པས་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཅན་ཟག་མེད་
 ཀྱི་སྐྱེ་བ་སྤངས་ནས། ཞེས་དང་། དེར་ «འབགས་པ་དཔལ་སྤེང་
 ལོ་མདོ་» སྤངས་པ་ལས་ཀྱང་། བཅོམ་ལྡན་འདས། དཔེར་ན་
 ལེན་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་
 སྤང་བ་སྤིད་པ་གསུམ་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། བཅོམ་ལྡན་འདས།
 མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སའི་རྒྱུན་གྱིས་ཟག་པ་མེད་པའི་
 ལས་ཀྱི་རྒྱ་ལས་སྤང་བ་དག་བཅོམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་
 དབང་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལྷན་པའི་ཡིད་ཀྱི་རང་
 བཞིན་གྱི་ལུས་གསུམ་འབྱུང་སྟེ། ཞེས་འབྱུང་ལ། རྗེ་ཡབ་སྤྲུལ་
 ཀྱི་གསུང་དང་ཡིག་ཆ་ཁག་ཏུ་ཡོད་པ་ནི་ཡོངས་སུ་གྲགས་པས་
 མ་དྲངས་སོ། །

• ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་ཞེས་པ་ནི་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤྱང་པོ་
 ལ་བྱ་ཞིང་། ཟག་མེད་ཀྱི་སྤྱང་པོ་ལས་ཉོན་གྱི་གཞན་དབང་དུ་མ་

གྱུར་པའི་ཕུང་པོ་ལ་བྱ་དགོས་ཏེ། ལྷག་མེད་དཔྱ་བཅོམ་པའི་
རྒྱད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྷ་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་། ལས་ཉོན་ཀྱི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་དང་།
ལས་ཉོན་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་གཉིས་ལ་བྱང་ཆེ་སྟེ། དེས་པའི་
རྒྱན་ཞུགས་སྲིད་པ་ལན་བདུན་པ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཡིད་
ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་ལས་ཉོན་ཀྱི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཡང་།
ལས་ཉོན་ཀྱི་དབང་གིས་མ་བྱུང་བའི་སྤྱིར་ཏེ། དེ་སྤྱུག་བདེན་མ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་ལས་ཉོན་ཀྱི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ།
འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱ་ལས་ཉོན་གཉིས་དབང་བཅོན་
པའི་སྤྱིར། སྣམ་སྟེ་དབྱད་པར་བྱའོ། །

གཞན་ཡང་། སྤྱིར་སོ་སྐྱེ་དང་སོ་སྐྱེའི་ལམ་རང་ཕྱོག་པ་
ནི་ཟག་བཅས་དང་། འཕགས་པ་དང་འཕགས་པའི་ལམ་བདེན་
རང་ཕྱོག་པ་ནི་ཟག་མེད་ཡིན་ཏེ། སོ་སྐྱེ་རྣམས་ཡུལ་ལ་འཇུག་
ཚུལ་རྟོག་པ་དང་མཚུངས་ཤིང་། འཕགས་པ་རྣམས་ནི་སལ་
ཆེར་ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་འཇུག་ཚུལ་མངོན་སུམ་དང་
མཚུངས་པས་ཟག་མེད་དུ་བཞག་གམ་སྣམ་སྟེ། ལྷ་མ་རྩེ་བཙུན་

བའི་གསུང་ ཤྲོ་བས་བཞི་བའི་མཐའ་དབྱེད་ ལས། ཉན་
 མོངས་པའི་ཟག་བཅས་ཡིན་ན་སྤང་བྱ་ཡིན་དགོས། བྱས་པ་ལ་
 ཁོ་ན་རེ། ས་གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
 ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཉན་མོངས་པའི་ཟག་བཅས་དང་བཅས་
 པའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། ཉན་མོངས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར།
 ཉགས་ཁས། ཟེར་ན། ཟག་བཅས་ཡིན་ན། སྤང་བྱ་ཡིན་པས་
 ཁྲུབ་པར་ཐལ། ཟག་བཅས་སྒྲོམ་ལམ་ཡིན་ན། ཟག་བཅས་ཡིན་
 པས་མ་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 སྒྱུར་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། ཉན་
 ཐོས་སྒྱུར་ལམ་པ་ཟག་བཅས་ཡིན་ཏེ། དེ་སོ་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཐར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཉན་ཐོས་སྒྱུར་
 ལམ་དང་ཉན་ཐོས་སྒྱུར་ལམ་པ་གཉིས་ཟག་བཅས་སུ་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། ལམ་བདེན་རང་སྟོག་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་མཆན་
 གཞིར་གོང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ། ཟག་བཅས་ཀྱི་དོན་འགྲེལ་བཤད་
 མཁན་སོས་ཟག་པ་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གང་རུང་གི་
 རྟོགས་རྒྱས་སུ་རུང་བ་ལ་བྱས་པ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དུ་
 བཀག་སྟེ། རང་ལུགས་གོང་དུ་བྲངས་པ་ལྟར་བཞག་པས། རྣམ་
 མཁའ་སྟོང་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྒྱད་ཀྱིས་མ་བསྟུས་པའི་ཆོས་
 ཡིན་ན། ཟག་མེད་ཡིན་པས་ཨེ་བྱབ་ཅེ་ན། དེའང་མ་བྱབ་སྟེ། ཕྱི་
 སྟོང་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་འདོད་ཁམས་ལ་སོགས་པའི་སྟུག་བདེན་
 ཡིན་ན། ཟག་བཅས་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན། མཉམ་གཞག་ཡེ་
 ཤེས་ཡིན་པས་བྱབ་སྟེ། རྣམ་མཁྱེན་ལ་དེས་བྱབ་པ་གང་
 ཞིག །སེམས་ཅན་སའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ལའང་དེས་བྱབ་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། 《སྒྲིག་ཆེན་》 ལས། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་མ་ཐོབ་
 ཚུན་ཆད་དུ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་མ་བསྟུང་པའི་ཤེས་
 པ་ནི། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་
 མིན་པ་མེད་ལ། ཞེས་དང་། སྟོང་དོལ་སྒྲ་མས་ཀྱང་། དགག་བྱ་
 ལྷང་བ་བཀག་མི་དགོས། བཀག་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་

རྟོགས་པའི་ངོ་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ས་གཉིས་མ་གཏོགས་ཁོག་
 ཐུབ་མི་ཡོང་། གཙོ་བོར་དགག་བྱ་སྤང་བ་ལྟར་ཞེན་པ་བཀག་རྒྱ་
 ཡིན་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སེམས་
 ཅན་རྗེས་ཐོབ་པའི་རྒྱུད་གྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
 སློ་རྣམས་ཀྱང་ཟག་བཅས་ཡིན་ནོ་སྟུང་ན། མི་འཐད་དེ། རྟེན་
 ཆེན་གྱི་ལུང་དེ་ནི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སློ་མངོན་
 གྱུར་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་མཚུག་ཐོགས་དེ་མ་
 ཐག་ཏུ། དེའང་རེས་འཛོག་པ་སྟེ། མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་པ་
 བ་བག་ཆགས་གྱིས་བསྐྱད་པ་ཅན་དུ་སྒྲེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། དེས་འཛོག་པའི་དོན་ནི། མཉམ་གཞག་པ་དང་
 རྗེས་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་རང་ལ་བདེན་གྲུབ་གྱི་སྤང་བ་ཡོད་མེད་
 དེས་འཛོག་པ་ལ་བཅི་ཡི། དེ་གཉིས་གྱི་རྒྱུད་གྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སློ་ལ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཅོས་མར་གྱུར་
 པའི་དངོས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐད་གྱི་ «
 དགོངས་པ་རབ་གསལ་» ལས། སངས་མ་རྒྱལ་པའི་འཕགས་
 པ་རྣམས་གྱིས་ནི། ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་མ་རིག་པ་མ་སྤངས་པས།

རྗེས་ཐོབ་སྤང་བཅས་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་། མཉམ་གཞག་ཏུ་སྤང་མེད་
 དུ་འགྱུར་བའི་རེས་འཛོག་ཡོད་ལ། སངས་རྒྱས་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱི་
 ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་པའི་རྒྱལ་པ་
 མངོན་པར་ཏེ་མངོན་དུ་གྱུར་པར་རྫོགས་པར་ཏེ་མ་ལུས་པར།
 བྱང་ཆུབ་པ་སྟེ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་
 རྒྱལ་རྟོག་གི་རྒྱ་བ་ཐམས་ཅད་གཏན་ལོག་པས། མཉམ་གཞག་
 དང་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྤང་བའི་རྟོག་པ་ཡོད་མེད་རེས་འཛོག་པ་མེད་
 དོ། །གཏན་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་འཕགས་པ་གཞན་ལ་མཉམ་
 གཞག་ཏུ་ལོག་པ་ནི་རེས་འགའ་བར་སྟོན་ལ། དེའི་ཕྱིར་མཉམ་
 རྗེས་རེས་འཛོག་པ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པས་
 སོ། །

ཡང་གལ་ཏེ། བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་ཚུལ་ལ་དེའི་
 དབང་གིས་བྱུང་བ་ཞེས་ཟུར་གཅིག་འཛོག་པ་མི་འཐད་དེ།
 བདེན་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་ཚུལ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་སྟོམ་ན། དེའང་མ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་འཛིན་གྱི་དབང་གིས་
 བྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་རྒྱལ་སྤྱོད་དེའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་

བར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། 《རབ་བྱེད་ཉིར་བཞི་པའི་རྩ་ཤེའི་རྟེན་ག་
 ཆེན་》 ལས། སྤང་བའི་ཡུལ་ཡང་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་
 མ་བསྐྱད་པའི་རི་སྟེང་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆན་དཔེ་སོགས་
 དང་། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པའི་རི་སྟེང་པ་མ་
 དག་པའི་སྟོང་བཅུད་ལ་སོགས་པ་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྟུགས་འདིར་ཆོས་ཡིན་ན། ཟག་བཅས་
 ཟག་མེད་གང་རུང་གིས་ཨེ་བྱས་སྟུང་ན། བྱས་དགོས་པ་འབྲས་སྟེ།
 སྦྱིར་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་འགལ་བར་ནི་བྱུང་ལ། དེ་
 གཉིས་ཀྱི་དོན་མ་རིག་བག་ཆགས་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱད་མ་བསྐྱད་
 ཀྱི་ཆོས་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རི་སྟེང་པ་ལ་དེས་བསྐྱད་མ་
 བསྐྱད་གཉིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རི་སྟེང་པ་ནི་དེ་དག་གིས་
 བསྐྱད་པ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགོག་བདེན་ལ་དེས་བསྐྱད་པ་
 མི་སྤྱིད་པ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་སོ་སྦྱེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཀྱང་བདེན་འདྲིན་
 ཀྱིས་བསྐྱད་པ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པའི་སྟོང་གི་སྟོང་ཉིད་དང་

ཉག་པ་སོགས་དེའི་དབང་གིས་བྱང་བའི་སྤྱིར་དང་། དེ་དག་
 གཞན་ལ་སྤང་བ་ན་བདེན་སྤང་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིར་སྤྲུལ་ན།
 སྤྱིར་བྱང་བ་དང་བསྐྱེད་པ་ནམས་འདུས་མ་བྱས་ལ་མི་རུང་མོད།
 རུང་བའི་དབང་དུ་བཏང་ཡང་དེ་ནི་ཡུལ་ཅན་དེ་བདེན་འཇིན་
 སོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཡུལ་དེ་དེས་བསྐྱེད་པའི་
 དོན་མིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆན་
 དཔེའང་དེས་བསྐྱེད་པར་ཐལ་བ་བསྐྱོད་ཏུ་མེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། «
 ཅུ་ཤེའི་རྒྱུ་ཆེན་» ལས། སྤང་ཚུལ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆན་
 དཔེ་མ་རིག་པ་མ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ལ་སྤང་བ་ན་རང་གི་
 མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱུབ་བཞིན་དུ་དེར་སྤང་བ་ནི། ཡུལ་དེ་མ་
 རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱང་བའི་རྒྱ་མཆན་ཀྱིས་
 མིན་གྱི། ཡུལ་ཅན་དེ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་
 དབང་གིས་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་གང་ཟག་གཞན་ལ་དེ་ལྟར་སྤང་
 བ་ཅམ་གྱི་ངོས་ནས་ཡུལ་ཅན་དེ་ལ་སྤང་བ་མིན་པར་རང་ངོས་
 ནས་དེ་ལྟར་སྤང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པས་
 སོ། །

འདིར་སྤྲུལ་པ།
གཞུང་ཆེན་ལྷ་ལམ་སྟོགས་དང་མཆོམས་ཀྱི་ཐུ་མེད་པར། །
ལུགས་བཟང་རྒྱ་སྐར་ནམ་པར་བཟ་བའི་འོད་པོ་ཆེ། །
ཁོ་བོའི་སྒོ་ཁྲོས་རྒྱ་ཁབ་མིག་གིས་འཇལ་བ་འདིར། །
མཁྱེན་ལྷན་ལྷ་དབང་སྤྱན་སྟོང་ལྷན་པས་ཁྲེལ་དགོད་མཛད། །

དེ་ལྟར་ན་ཡང་སྟོགས་མཆོམས་ཀྱི། །
མ་ལུས་ཟེར་གྱི་བཟག་མདངས་ཀྱི། །
གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པའི་དངོས་པོ་འདི། །
མིག་ཟུང་ཅན་ལ་ལྷ་བདེར་སྤྲུལ། །

འདིར་འབད་ནམ་དཀར་ཀྱན་དའི་མེ་ཉོག་འོད་དཀར་ཅན་དང་
བད་དཀར་བཞིན། །
སྟོང་གསུམ་སྟོད་དུ་ཆུང་བར་བྱས་པའི་གཟུགས་པོ་ཆེ་དེས་
ལུས་ཅན་གྱི། །

དོན་གཉིས་སྐྱབ་པའི་གཏན་གྱི་བདེ་བ་འབད་མེད་ངང་དུ་འབྱུང་
གྱུར་ནས། །

བསྟན་པ་དེ་འཛིན་སྡེ་དང་བཅས་པའང་ཡར་རྒྱའི་དཔལ་ལ་
འགྲན་པར་ཤོག །

ཅེས་མདོ་སྐྱགས་གཞུང་ལུགས་ལ་མཁྱེན་རབ་ཐོགས་མེད་དུ་
འབྱུག་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེན་ལྡན་སེར་བྱེས་དགེ་སློམ་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཀན་ངག་དབང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འཛིན་
གྲ་མང་པོར་གཞུང་ཆོན་ཉུང་དུ་རེ་ཆ་བགོས་ཀྱིས་དབྱད་ཅོམ་གྱི་
དགོས་པའི་བཀའ་གནང་བ་གཞིར་བཟུང་གིས་དབྱུ་མའི་སྐྱབས་
ཀྱི་ཐག་མེད་ཡེ་ཤེས་ལས་འཕྲོས་པའི་ཐག་བཅས་ཐག་མེད་ཀྱི་
དོན་འདི་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེན་ལྡན་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་
པོ་དུ་མ་དང་། ལྷག་པར་དུ་འང་བཀའ་ངེན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་མདོ་
སྐྱགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱུམས་སྐྱ་བ་ལ་སློབས་པ་
མཆོག་ཏུ་དགེ་བ་རྗེ་བཙུན་ཡ་མ་རིན་ཆེན་མཆོག་གི་ཞབས་
གམ་དུ་གཏུགས་པའི་སྐྱལ་བཟང་ཐོབ་པ་སེར་བྱེས་མཁར་སྒྲང་

བསོད་ནམས་དབང་ལྡན་གྱིས་ཆབ་ཞུགས་ཏེ་དབྱར་དགག་
དབྱེའི་སྐབས་(༢༠༡༣་༥་༡༡)སྤུ་མུག་གྲུབ་པར་བགྱིས་པའི་
དགོ་བས་ཀྱན་ལ་པན་པར་གྱུར་ཅིག །།